

בית

מרן

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

ערש"ק 'אדר תש"פ פרשת תצוה

מפסידין: ויאמר שמואל (שמואל א טו)
שבת זכור

עלון מס' 245

הרב המקדים: הרה"ג רבי ראובן אוחנה שליט"א
אב"ד של מרסיי

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	דבינו תם
ירושלים	17:26	18:18	18:59
תל אביב	17:23	18:15	18:56
חיפה	17:24	18:16	18:57
באר שבע	17:25	18:17	18:58

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

**השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
הדר בת פנינה**
רפ"ו"ש וזיווג הגון בקרוב ובקלות

לכל המשיגים שנות עלון "בית מרן" יוקדשו עבורו להצלת נפש או להבדיל לעילוי נשמה
חייגו: *5290

"מתי סוף זמן
קריאת מגילה?"

לרגל חג הפורים בקו הליכות בית מרן הגברנו

את המענה הרבני
לשאלות בעניני הלכות פורים
ולכל השאלות בהלכה

24 *5293 שלוחה 1

תוכן העניינים:

- השיעור השבועי** עמ' 4-1
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- פרשת תצוה** עמ' 5
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- סגולות לפורים** עמ' 5
הרב אברהם דניאל שליט"א
- הלכות פורים** עמ' 6
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- לחיות עם האמונה** עמ' 6
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
- אתגרים בחינוך** עמ' 7
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
- פינת הבריאות** עמ' 7
השיעור

הלכות פורים

מקרא מגילה ביום ובלילה. קריאת מגילה לנשים ביום ובלילה. קריאת פרשת זכור לנשים. כוונת שומע ומשמיע במגילה, ובפרשת זכור, ובכל מצוות דרבנן. דין חרש שוטה וקטן במגילה. דין המפסיד מילה או פסוק או ענין מהקריאה. הבאת קטנים לקריאת המגילה. אין להרעיש כלל בשעת קריאת המגילה.

מקרא מגילה בלילה וביום

א. בגמרא מגילה (ד.) אמר רבי יהושע בן לוי, חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי. וכך כתבו כל הפוסקים והרמב"ם (פ"א מהלכות מגילה ה"ג) ומרן השלחן ערוך (סימן תרפ"ז סעיף א), כך ההלכה וכך המנהג. הטורי אבן (מגילה שם) מדייק מדברי המשנה (מגילה כ:): כל היום כשר לקריאת המגילה, ולא אמרו כל הלילה כשר לקריאת המגילה, משמע משום שהמשנה מדברת בדברים שהם מהתורה ולא מדברין וקריאת המגילה ביום היא מדברי קבלה כדברי תורה, ובלילה היא מדרבנן. ובשו"ת בנין שלמה (סי' נח) כתב עוד, שבזמן המשנה עוד לא היתה התקנה לקרות המגילה בלילה, ורק בימי רבי יהושע בן לוי התקינו שיקראו גם בלילה, ולכן לא אמרו במשנה, כל הלילה כשר לקריאת המגילה. וכמה אחרונים הסכימו עמו, שמה שקראו למקרא מגילה 'דברי קבלה' זה על קריאת מגילה של יום, אבל של לילה היא מדרבנן.

קריאת מגילה לנשים

ב. יש נשים שמתעצלות לשמוע מקרא מגילה ביום, בלילה כל אחד קורא לבנות ביתו, או שמארגנים קריאה מיוחדת לנשים, אבל ביום הן עסוקות להכין משלוחי מנות וסעודת פורים, וטוענות שכך מנהגם כבר מחו"ל לא לשמוע

קריאת מגילה ביום. אבל המנהג הזה הוא טעות, ראשית, בגמרא (מגילה ד.). אמר רבי יהושע בן לוי, נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס. כי הוא גזר להשמיד להרוג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים" ביום אחד, וגם הנס נעשה על ידי אשה. ומובא בכל הפוסקים נשים חייבות במקרא מגילה, ואף אחד לא חילק בין לילה ליום, ואדרבה, כבר ביארנו שהקריאה של יום יותר חשובה והיא מעיקר התקנה. לכן יש לעורר שהנשים ישמעו מקרא מגילה גם ביום, ולא יסמכו על כמה אחדים שכתבו להקל בזה.

נשים בפרשת זכור

ג. נשים חייבות כמעט בכל המצוות, יש 'שוויון זכויות' מוחלט, מלבד מצוות שהזמן גרמא - כמו סוכה לולב ושופר - שנשים פטורות. למשל, בשבת הבאה קוראים פרשת זכור, וגם הנשים צריכות להשתדל לשמוע פרשת זכור. והטעם בזה, שהרי מצוות קריאת פרשת זכור היא לא מצוה שהזמן גרמא, כי מדין תורה יש לקרוא פרשת זכור פעם בשנים עשר חודש, כי צריך לחדש את הזיכרון כל י"ב חודש, כמו שמצינו (ברכות נח:): גזירה על המת שישתכח מהלב אחר י"ב חודש. אלא שאנחנו נוהגים לקרוא בשבת הסמוכה לפורים, כדי לסמוך זכירת עמלך למחיתו, אבל זה רק מדרבנן, לכן אין שום הגיון לפטור את הנשים מלשמוע פרשת זכור הגאון רבי נתן אדלר רבו של החתם סופר היה מחייב את כל הנשים לבוא לשמוע פרשת זכור, וכך

לעילוי נשמת הרב בן ציון בן אביגיל זצ"ל. לע"נ אברהם בן רבקה הומיון ז"ל

נהג תלמידו החתם סופר, וכן נהגו המהרי"ל דיסקין (קונטרס אחרון סי' קב), והגאון מקוטנא (בשו"ת ישועות מלכו האו"ח סי' נ), והגאון ממונקאטש (בשו"ת מנחת אלעזר ח"ב סי' א אות ה).

דעת ספר החינוך

ד. אמנם בספר החינוך¹ (מצוה תרג) חולק, וסובר שנשים פטורות מפרשת זכור, כיון שכל המטרה לזכור את מעשה עמלק היא כדי למחות את עמלק, וכמו שנאמר "זכור את אשר עשה לך עמלק", ואחר כך נאמר "והיה בהניח ה' אלהיך לך מכל אויבך מסביב בארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק", והלא נשים לאו בנות מלחמה נינהו, שנאמר "מלאו את הארץ וכבשוה", דרך איש לכבוש ולא דרך אשה לכבוש (יבמות סה:), וכיון שאין דרך הנשים להילחם, לכן פטורות אף מזכירת מעשה עמלק. ויש כמה אחרונים שהסתמכו על דברי הרא"ה. אבל זה פלא - עם כל הכבוד שראשונים כמלאכים - איך הרא"ה דורש טעמא דקרא כמו תנא או אמורא, זה חידוש שלו, וכל הראשונים והאחרונים לא כתבו את הלימוד הזה, וכבר כתבו מרן הבית יוסף (חושן משפט סימן קפג) ומהר"י בן לב (ח"ג סימן מא) ועוד, שכאשר רואים חידוש מוזר בדברי איזה ראשון, ואף אחד מתוך כל הראשונים - כמו הרי"ף הרמב"ם והרא"ש וכו' - לא כתב חידוש זה, משמע שחלקו עליו. לכן קשה מאוד לסמוך על דברי הרא"ה לפטור את הנשים.

קריאה לנשים בבית הכנסת

ה. בחוץ לארץ היו מקומות שנהגו מחמת הצניעות שנשים לא באות לבית הכנסת לשמוע פרשת זכור, וכן נהגו נשים לא מברכות הגומל אחר הלידה, אבל כאן בארץ לא שייך חשש זה, כי בבית הכנסת יש עזרת נשים ורגילות הנשים לבוא ולשמוע. ושיש נוהגים לקבוע שעה מיוחדת לקריאה לנשים, אמנם הגר"ש אלישיב היה נגד זה, להוציא ספר תורה במיוחד לנשים, ולקרוא להם פרשת זכור, וטען שאין זה כבוד לספר תורה. אולם בילקוט יוסף (הל' קריאת התורה עמ' קלו, וילקוט יוסף פורים מהדורת תשע"ג עמ' קנא) הסברנו את הדברים, ודחינו את כל החששות בזה, כי סוף סוף לא מוציאים את הספר תורה לחינם, אלא כדי להוציא את הנשים ידי חובת פרשת זכור, ולהלכה גם הן צריכות לשמוע, והרי לא לכל אחד יש ספר תורה בבית, לכן מארגנים קריאה מיוחדת לנשים בבית הכנסת בשעה מסוימת, שעה שתיים עשרה או אחת בצהריים אחרי שגומרים את החמין, והקורא בתורה יקרא להן פרשת זכור, כמובן בלי ברכה.

להלכה

ו. להלכה, אשה שקשה לה לבוא לבית הכנסת ולשמוע פרשת זכור, כגון שיש לה תינוק, ואין לה אפשרות להגיע לקריאה לנשים, תסמוך על דעת ספר החינוך שנשים פטורות מפרשת זכור, אבל בחורות רווקות, או נשים שילדיהן גדולים כבר, ישתדלו לשמוע פרשת זכור. וגם אשה שיש לה תינוק, אם יכולה תביא 'בייבי סיטר' ותשתדל גם היא לבוא לבית הכנסת ולשמוע. וכן לגבי קריאת מגילה, נשים חייבות במקרא מגילה מפני שאף בן היו באותו הנס, וכמו שמצינו שחייבות בארבע כוסות (פסחים קח:), וכן בנר חנוכה (שבת כג.), מפני שאף הן היו באותו הנס. וכיון שמקרא מגילה ביום יותר חשוב, ישתדלו לשמוע קריאת מגילה גם ביום.

1 אחד הראשונים, יש מייחסים אותו להרא"ה - רבי אהרון הלוי, כי באחד המקומות חתם 'איש לוי מברצלונה', אבל יש הרבה לווים, לא מחייב שזה דוקא הרא"ה. ואמנם גם הש"ך (יו"ד סי' פד סק"ג, וסי' פז סק"ב, ועוד) כתב בפשיטות שהרא"ה חיבר את ספר החינוך, אבל יש הרבה סתירות בין הרא"ה לספר החינוך. על כל פנים מה שברור, שמחבר החינוך היה תלמידו של הרמב"ן לפני כ-800 שנה.

ז. לפני קריאת המגילה, השליח ציבור ידפוק ויכריז: רבותי, לכון לשם מצוה, אני מכין להוציא אתכם ידי חובה, ואתם תתכונו לצאת. משום שצריך כוונת שומע ומשמיע, ולכן אומר הש"צ: ברשות מורי ורבותי, והציבור עונים: שמעים, "שמעים" ראשי תיבות שומע ומשמיע יחדיו מכוונים. הגם שמקרא מגילה היא מצוה מדרבנן, צריך כוונה לצאת ידי חובה גם במצוות מדרבנן. לאפקויי ממה שכתב האור לציון (ח"ב פרק מה אות ד) שאין צריך כוונה, והסתמך על המגן אברהם (סימן ס סק"ג) בשם הרדב"ז שבמצוות דרבנן אין צריך כוונה. אולם בשלחן ערוך מבואר שלא כדברי הרדב"ז שהיה בן דורו, ואיך אפשר להתעלם מדברי מרן שקיבלנו הוראותיו, שהרי מרן כתב בשלחן ערוך (סימן ריג סעיף ג) אין יוצא ידי חובתו בשמיעת הברכה, אפילו יענה אמן, אלא אם כן ששמעו מתחלתה ועד סופה ונתכוין לצאת בה ידי חובתו, והמברך נתכוין גם כן להוציא ידי חובתו. זאת אומרת, שאם השומע לא התכוין לצאת, או המברך לא התכוין להוציא, לא יצא ידי חובתו, והלא כל הברכות כולם מדרבנן חוץ מברכת המזון, ומשמע שגם במצוות מדרבנן מצריכים כוונת שומע ומשמיע. בגמרא ראש השנה (כט סע"א) אמר ליה רבי זירא לשמעיה, איכוין ותקע לי - תכוין ותתקע בשבילי, שמע מינה מצוות צריכות כוונה. רואים שדין מצוות צריכות כוונה ודין שומע כעונה, דין אחד להם.

הגומל לחייבים טובות

ח. כך מפורש גם בבית יוסף (סי' ריט) לגבי ברכת הגומל, שגם במצוות דרבנן צריך כוונת שומע ומשמיע, והוא מדין מצוות צריכות כוונה. אדם שנסע מעיר לעיר שיעור פרסה, כלומר נסע בכביש בין עירוני, לא מבני ברק לרמת גן או לתל אביב שהוא כביש קצר ויש בו הרבה פקקים, אלא נסע 72 דקות בכביש ארוך, או נסע הלוך 40 דקות וחזור 40 דקות ביום אחד, מתחייב בברכת הגומל. וכן אדם שהיה חולה - לא בקורונה... - ונפל למשכב, חייב לברך הגומל. וכן מי שהיה במאסר, בבית סוהר בחו"ל כמו במוסקבה, חייב לברך הגומל. הטור (סימן ריט) כתב, אם בירך אחד הגומל לעצמו ושמע אחר וכיון לצאת יצא. וכתב שם מרן הבית יוסף, מה שכתב רבינו הטור שאם כיון לצאת יצא, אתי כמאן דאמר מצוות צריכות כוונה, וכמו שנפסק לעיל (סימן ס סעיף ד) שמצוות צריכות כוונה. והלא ברכת הגומל היא מדרבנן, ומוכח שגם במצוות דרבנן מצוות צריכות כוונה, ולכן צריך כוונת שומע ומשמיע.

כוונה בקריאת מגילה

ט. כתב מרן בשלחן ערוך (סימן תרצ סעיף ד) הקורא את המגילה צריך שיכוין להוציא השומע, וצריך שיכוין השומע לצאת. והלא מצוות קריאת מגילה היא מדרבנן, וגם מכאן מוכח שדעת מרן הבית יוסף שאף מצוות דרבנן צריך כוונת שומע ומשמיע. אמנם אמרנו שהאור לציון פסק כדברי המגן אברהם, ותמיד הוא היה אומר שהמגן אברהם שווה כמו כמה וכמה אחרונים, כי היה גדול האחרונים, אבל אחר המחילה קיבלנו הוראות מרן שגם מצוות דרבנן צריכות כוונה. לכן השליח ציבור ישים לב לפני קריאת המגילה להזהיר את הציבור לכון לצאת ידי חובה. וכל שכן בפרשת זכור שיהיר את הציבור לכון לצאת ידי חובה, מפני שלרוב הפוסקים קריאת פרשת זכור חיובה מדאורייתא.

2 ואף על פי שכל אחד מהם הוא חיוב בפני עצמו, אבל מי שנסע נסיעה ארוכה יכול להוציא את מי שהבריא, או את מי שהשתחרר מבית האסורים, כי נוסח הברכה הוא אחד. אמנם רבי עקיבא איגר (סי' ריט) הסתפק בזה, אבל כך ההלכה.

דין חש"ו בקריאת מגילה

י. במשנה (מגילה יט): מבואר, הכל כשרים לקרוא את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן. לא מדבור על חרש מלידה שאינו מדבר, הא בהא תליא, כי הוא כלל לא יודע לקרוא מגילה, אלא האמור הוא על אדם שנתחרש, כגון שנולד בריא ושמע טוב, אבל התפוצצה לידו פצצה ונתחרש באוזניו, והוא לא יכול להוציא ארחים ידי חובת קריאת מגילה, אפילו שיודע לדבר ולקרוא, כי הוא לא שומע, אבל אם שומע על ידי מכוונת שמיעה, הוא נקרא בלשון הפוסקים "שומע בחצוצרות", נקרא 'בר חיובא' ויכול להוציא אחרים ידי חובה. וכן שוטה שהוא לא נורמלי, וכן קטן עד גיל בר מצוה לא מוציאים את הרבים ידי חובתם. אם הקטן הגיע לגיל שלוש עשרה שנה ויום אחד, אפילו אם לא ידוע שהביא ב' שערות, סומכים על חזקה דרבא³, ויכול להוציא ידי חובה.

קטן הוא תרי דרבנן

יא. התוספות הרשב"א והר"ן (מגילה שם) הקשו קושיא, וכל אחד ייבא באופן אחר, מדוע קטן לא מוציא את הרבים ידי חובת קריאת המגילה, הלא קטן חייב במצוות מדרבנן, וקריאת מגילה חיובה מדרבנן, יבוא דרבנן ויוציא דרבנן? כעין זה מבואר בגמרא בברכות (כ:), מי שאכל מעל כזית לחם ושבע מתחייב בברכת המזון מדאורייתא, וקטן לא יכול להוציא אותו ידי חובה, כי קטן חייב במצוות מדרבנן, אבל אם הגדול אכל כזית לחם ולא שבע, חייב בברכת המזון רק מדרבנן, והקטן גם חייב בברכת המזון מדרבנן מדין חינוך, ויכול הקטן להוציא את הגדול ידי חובה, ואם כן מדוע בקריאת מגילה לא יכול? מתרצים התוספות, איש גדול חייב בקריאת מגילה מדרבנן, והוא 'חד דרבנן', אך הקטן נחשב 'תרי דרבנן', כי גם הוא חייב במצוות מדין חינוך דרבנן, וגם קריאת מגילה חיובה מדרבנן, ולא יבוא הקטן שהוא 'תרי דרבנן' ויוציא את הגדולים שהם 'חד דרבנן'. מדברי התוספות הרשב"א והר"ן משמע שתפסו בפשטות שמצוות מקרא מגילה מדרבנן, ואין לומר בזה דברי קבלה כדברי תורה דמו.

דברי קבלה כדברי תורה

יב. מה שמחשיבים את פורים כדברי קבלה שהם כדברי תורה, זה לגבי אונן, אדם שלא עלינו מת לו קרובו נקרא אונן, ואסור לו לאכול בשר ולשתות יין עד הקבורה, אולם בפורים שיש מצוה דרבים לאכול בשר ולשתות יין, תבוא מצוה דרבים ותדחה איסור של יחיד, ולכן מי שנעשה אונן בפורים מותר לו לאכול בשר ולשתות יין, וכמבואר בשלחן ערוך (סימן תרצו סעיף ז), ועל זה נאמר דברי קבלה כדברי תורה דמו.

חייב איניש לבסומי

יג. השוטה יין בפורים ישתה יין לבדו ולא יערב עמו שאר משקאות חריפים, כי אחר כך ישתכר וישתגע ויפול על הרצפה, ולמחרת יספרו לו החברים איזה שטויות עשה אתמול, איזה בושות... מה שאמרו (מגילה ז): חייב איניש לבסומי, הכוונה שישתה יין וישמח, אבל לא שישתגע. בדברים כאלו יש להתבונן כיצד נהגו גדולי הדור וכך לנהוג, איך נהג מרן זצ"ל, הגרי"ש אלישיב, הגר"ש אורברך, הגר"ש ואזנר, הם היו גדולי הדור, פוסקי הלכות, והם לא השתכרו, אף פעם לא שכבו ברחובות והשתגעו. מרן זצ"ל היה נוהג עשרות שנים לשתות יין בסעודת פורים, למרות שלא אהב יין⁴, אבל בפורים היה מתאמץ לשתות יין, ואחר

3 גם במצוות דאורייתא סומכים על חזקה דרבא, וכך מבואר בתשובת הריב"ש (ס"ס קפב), מלבד ביבום וחליצה.

4 פעם, אחד מראשי הנציגים החשובים שלנו שרגיל לברך הטוב והמטיב - אתם יודעים מי זה... - נתן

הסעודה היה הולך לישון על מיטה, ומקיים בזה מה שאמרו חייב איניש לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, כמו שכתב הרמ"א (סימן תרצה סעיף ב) שבזה מקיים "עד דלא ידע", כי בזמן השינה אדם לא מבחין בין המן למרדכי. לכן תלמידי חכמים ובחורי ישיבות בעיקר צריכים לשים לב לא להשתכר יותר מידי.

בלי טעויות

יד. הגבאים צריכים לחפש שליח ציבור שיודע לקרוא את המגילה היטב, על ידי שמתכוונן היטב⁵. לא אחד שיקרא אותה 'שנים מקרא ואחת תרגום', בכל שורה הוא טועה והם מחזירים אותו... יש טעויות שמעכבות, כמו 'ומרדכי ישב בשער המלך', וכן 'והמן נפל על המיטה', אם קרא 'ישב' או 'נפל' בלשון עבר, לא יצא ידי חובה, כי צריך לקרוא בלשון הווה משום פרסום הנס. אבל יש טעויות שלא מעכבות, כגון אם קרא היהודיים במקום היהודים, כי אין בזה שינוי משמעות, וכמבואר בשלחן ערוך (סימן תרצו סעיף יד).

לא שמע מילה אחת לא יצא

טו. יש להיזהר להתרכז היטב בשעת קריאת המגילה, ולשמוע את כל המגילה ברצף ולא להפסיק אפילו במילה אחת, אדם שהקשיב לכל המגילה ולא שמע 'המן' אחד, כי היה רעש, ישרים מילה זו מיד ויקראנה מהחומש⁶ בפיו, ואפילו הפסיד פסוק שלם ישלימו בפיו, כל ששמע את רוב המגילה מתוך מגילה כשרה יצא. ורק אם קרא את רוב המגילה מתוך מגילה פסולה לא יצא, ועל כגון זה נאמר (מגילה ז' ע"א, ושלחן ערוך סימן תרצו סעיף ג) קראה על פה לא יצא. אולם, אם הפסיד מילה אחת ולא משלים מתוך החומש, אומר: לא נורא, סך הכל מילה אחת לא שמעתי... או שהוא חולם בשעת הקריאה וחושב למי יביא משלוח מנות ולא יזהר רב ילך... לא יצא ידי חובה, ורק כאשר שומע את כל המגילה יוצא ידי חובה מדין שומע כעונה. הרשב"א והר"ן (מגילה יח.) הביאו ראיה שאם לא שמע מילה אחת לא יצא ידי חובה, ממה שאמרו בגמרא (שם) שהלועז ששמע אשורית יצא ידי חובה, כלומר, אמריקאי או אנגלי או צרפתי שלא מבין עברית, אם שמע את כל המגילה בעברית יצא ידי חובה, מפני שהבין את הענין בכללות ולא צריך להבין את כל המילים ממש, והראיה ממה שאנו קוראים את הפסוק (אסתר ה, ז) "האחשתרנים בני הרמכים", ויוציאים ידי חובה למרות שלא מבינים, ואם תאמר שאם לא שמע מילה אחת או שתיים יצא, אם כן מה הראיה ממה שלא הבין מילה אחת או שתיים למי שלא הבין את כל המגילה, אלא ודאי שאפילו מילה אחת מעכבת.

ילדים קטנים בקריאת מגילה

טז. יש אנשים שמביאים ילדים קטנים לבית כנסת, כי כתוב בשלחן ערוך (סימן תרפט סעיף א) שמביאים את הקטנים, אבל זה מדובר על קטנים שיושבים ומקשיבים ויש להם ישוב הדעת, אבל ילדים קטני קטנים שבוכים, או מרעישים ברעשן או בקפצונים, אין להביא אותם לבית הכנסת בשעת קריאת המגילה, ואפשר להביא אותם רק בסיום הקריאה.

למרן יין בסעודה, ואחר כך הביא לו יין מהצד כדי שירך הטוב והמטיב, כי צריך שהיין השני לא היה בשלחן, וכן שיהיה בסעודה דוקא, ודוקא כששתים שנים יחד, יש כמה תנאים לברכת הטוב והמטיב, אבל מרן אמר לו: בשבילי זה לא הטוב ולא המטיב...

5 מרן זצ"ל היה קורא את המגילה בנעימות ובלי שום טעות במשך 25 דקות.

6 לא חובה שהשומעים יקשיבו לקריאת מגילה מתוך מגילת קלף כשרה, מי שיש לו כסף שיקנה מגילה כשרה, כי אז יוכל להשלים מילה שלא שמע מתוך מגילה כשרה, ויצא בזה לכתחילה בהידור, אבל זה לא מעכב, כי אפשר להשלים גם מתוך חומש.

קול דממה דקה

יז. יש מקומות שעושים רעש בשעת קריאת המגילה ואי אפשר לשמוע ולצאת ידי חובה. לפני כמה שנים התפללתי באיזה בית כנסת בשכונה אצלנו, ובקושי שמענו את הקריאה, כל רגע עושים רעשים, וזה לא טוב. בפרט כשיש בקהל זקנים יש תקלה נוספת, שעלולים להיבהל מרעש הקפצונים, אני לא בקי, אבל היום יש דברים אחרים שמרעשים יותר, 'ואשמע אחרי קול רעש גדול'... לכן הגבאי או הרב ידפוק על התיבה ויאמר: רבותי, אנחנו צריכים לשמוע קריאת מגילה, לכן בשעת המגילה לא יעשו שום רעש, וגם לא לעשות ברגלים, ורק בסיום הקריאה כשאומרים 'ארור המן' אפשר להרעיש. גם בקריאת פרשת זכור כששומעים 'עמלק' כולם עושים ברגלים, ואם מחמת כן לא שמעו את כל המילים מילה במילה לא יצאו ידי חובה.

פסוקים שקוראים בקול רם

יח. יש להביא ראיה למנהגנו שלא להרעיש כלל בשעת קריאת המגילה, ממה שכתב בספר האשכול (ח"ב עמ' סה) - היה קדמון לפני כ-950 שנה חמיו של הראב"ד - שיש כמה פסוקים בקריאת המגילה שקוראים אותם בקול רם, "איש יהודי היה בשושן הבריה", "בלילה ההוא נדדה שנת המלך", "ומרדכי יצא מלפני המלך", "ליהודים היתה אורה ושמחה", ובירושלים נהגו להוסיף גם את הפסוק האחרון "כי מרדכי היהודי". מה הטעם שקוראים אותם בקול רם? כתוב בספר האשכול, שהטעם הוא, כדי לעורר את האנשים שלא ירדמו, יש בקהל אנשים עייפים, ואם ישבו בשקט חצי שעה, ירדמו, ויפסידו כמה מילים מקריאת המגילה, ולא יצאו ידי חובה. משמע שבזמננו התינוקות לא היו עושים ברעשנים, כי אם כן למה צריך לעורר את האנשים על ידי קריאת כמה פסוקים בקול רם, הם מתעוררים כבר מהקפצונים...

מנהג הספרדים

יט. המהר"ם שיק (חי"ד סימן רטז) תלמידו של החתם סופר, כתב, שאצל הספרדים לא נהגו להכות בשעה ששומעים המן בקריאת המגילה, וקרא תגר על מנהג האשכנזים שמכים על הספסלים והורסים אותם ועושים בלאגן. בזמנו היה חילוק ברור בזה בין אשכנזים לספרדים, אבל

7 יש שמכים את המן ממש... עושים בובה בדמות המן ומכים ושרפים אותה, אבל אנחנו לא נהגנו בזה.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

יאיר וישי בני צביה
לזיווג הגון, שמירה וכל הישועות

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290**

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **באן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 93.00fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: מרים בת נעימה- רפואה ואריכות ימים, גיא בן מרים- רפואה ואריכות ימים, מרסל גלדיס בן סדיחא- הצלחה בכל, משה בן מרים- רפואה שלמה, משה בן שמחה מול- בריאות והצלחה, נחום בן אסתר- שימצא עבודה בקרוב, נייט בת טיטה- בריאות איתנה, ניסים בין פרלה- רפואה שלמה, נעמי בת מרסל ורג'יני- הצלחה, אבאל בן זמירה- לשמירה.

בזמננו יש קהילות שנוהגות כך ויש שנוהגות כך, וכולם צריכים להפסיק להרעיש בשעת הקריאה.

תקנת גדולי עולם

כ. לפני כמה חמישים שנה היה אב בית דין הגאון רבי ראובן ישראל, היה צאצא של אבות בתי דין, ונתמנה לאב בית דין בגיל צעיר מאוד. הציבור ראו רב צעיר 'נוקא' ולא תמיד קיבלו את דבריו. כשהגיע פורים ראה שעושים רעש גדול בשעת קריאת המגילה, ולמדו מהאשכנזים, וזה לא מצא חן בעיניו, הוא מרא דאתרא ורצה לשנות להם את המנהג, דיבר עם הגבאים ואמר להם, אתם שומרי משמרת הקודש, תדאגו לבטל את המנהג הרע הזה. אמרו לו, אנחנו לא מוכנים לבטל, כתוב "והיה אם בן הכות הרשע" והיה אם בן סופי תיבות המן, משמע שצריך להכות את המן... הם היו מבוגרים בגיל ששים או שבעים והרגישו את עצמם תלמידי חכמים, ולא רצו לשמוע לרב הצעיר. מה עשה? פנה לראשון לציון רבי רפאל פאניז'ל, שהיה מבוגר מאוד ונפטר בגיל 93, וכן פנה לסגן הראשון לציון רבי יוסף שאול אלישר בעל הישא ברכה, וגם לרבי אברהם פלאגי¹⁰, ואמר לגדולי עולם הללו שהציבור לא רוצים לשמוע לו, ומרעשים בשעת קריאת המגילה. והם הסכימו על ידו לעשות תקנה במקומו, שלא יהיו איש להרעיש בשעת קריאת המגילה, שיהיה שקט דממה.

מנהגו של מרן זצ"ל

כא. לפני חמישים וששים שנה היינו מתפללים עם מרן זצ"ל בבית כנסת "בורוכוב", ומרן היה מסתובב ואוסף מהילדים את כל האקדחים של הקפצונים - לא אמיתיים... והיו מחביאים אותם בתיבה מתחת לפרוכת, ובשעת קריאת המגילה היה שקט דממה. בזמנו זה היה כמעט המקום היחידי בירושלים שלא הרעישו בשעת קריאת המגילה, והיום ברוך ה' בהרבה מקומות למדו ממרן זצ"ל, וכולם יושבים ושותקים ומקשיבים לקריאת המגילה. כך צריך לעשות. כל אחד שיש לו אפשרות, ישפיע לא להרעיש כלל בשעת קריאת המגילה, ואז יוכלו לצאת ידי חובה.

8 היה נין ונכד להגאון רבי אליהו ישראל שגם כן היה אב"ד, בן דורו של החיד"א, וכשהחיד"א מזכיר אותו בספריו, מזכירו בכבוד גדול, ולפעמים כשהחולק עליו כתב, חכם אחד כתב כך, ולי לא נראה, מי זה אותו חכם, אין לו שם? אלא לא רצה להזכירו כדי לא לפגוע בכבודו. למרות שהחיד"א בעצמו היה גדול הדור, אבל תראו איך התייחס לגדולים, "השופט אשר יהיה בימך"...

9 זה היה באופן חד פעמי שמינו סגן לראשון לציון, שלא ילמדו מזה...

10 היה אב"ד באיזמיר ולאחר מכן עלה לירושלים ונתמנה לראשון לציון, הוא בנו של רבי חיים פלאגי ונינו של רבי יוסף חזן בעל החקרי לב.

משה לא היו אלא ביום. אבל לאחר שהקימו את המשכן והדליקו בו נרות היה הקב"ה מדבר אליו גם בלילה, כיון שהיה שם אור הנרות והיה זה כמו יום. וכמו שכתב האבן עזרא בפרשת בהעלותך (במדבר ח ב) שבזמן שהדליקו את הנרות במשכן היה הדיבור גם בלילה.

וכעין זה מצאנו בהלכות דיינים, שנפסק להלכה בשו"ע (ח"מ סי' ה ס"ב) שאין מתחילים לדון דיני ממונות בלילה, וכתב הסמ"ע (סק"ז) שאם מדליקים שם נרות אפשר לדון בלילה, כיון שיש שם אור. וכן יש לומר בענין הנבואה, שבמקום שהנרות דולקות ויש אור הוא כמו יום, וכיון שהדליקו את המנורה היה הדיבור עם משה גם בלילה.

לכן אמר לו הקב"ה "ויקחו אליך שמן זית זך", אליך - להנאתך ולטובתך, שע"י השמן והדלקת המנורה תוכל לקבל נבואה גם בלילה.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097

המקובל האליך
רבי יהודה פתיה זיע"א

ידוע מעלת פדיון הנפש
שבחוקה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויגון. וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בענין חשיבות פדיון נפש

**"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"**

רבני אגודת "בית מרח" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם

חייגו *5290

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מרח"

שזקוק באמת והוא עמל בתורה הקדושה. ועיקר מצות משלוח מנות הוא דווקא לאנשים הרחוקים מליבנו, ובזמן שמקיים את המצווה יבקש מה' רפואה שלמה לקרוביו וזוהי יהיה ישועה גדולה.

לקבלת התפילות: כתוב בזוהר הקדוש כי יום הפורים הוא יותר מיום הכיפורים, וכן כתב רבי לוי יצחק במרדכיטשוב, וזה לשונו: וקבלנו שבימי הפורים יכול לעלות נשמה קטנה להיכל של צדיקים, בלי שום מעכב. וכן עולים כל התפילות לכתר העליון בלי שום מעכב. וכל זה קיבלתי בלחש ופעלתי מתוך האבת ישראל אמנית. ע"כ. ולכן ידע האדם שיום זה הוא יום מסוגל לתפילה וינצל את כל זמנו לבקשות בכל אשר מפץ ליבו, על אף הניסיון הגדול שיש ביום זה, כי לפום צערא אגרא.

ליזכות לחיי עולם הבא: כתב מרן החתם סופר יסוד גדול ונפלא יש ביום זה שכל העוסק בתורה בין מקרא מגילה של לילה למקרא מגילה של יום, מובטח לו שהוא בן עולם הבא. ולימוד תורה ביום זה הוא סגולה נפלאה לבנים צדיקים וידוע שביום זה עסוקים כולם במצוות היום, ולכן הוא הזמן המסוגל - ליטול שכר כנגד כולם.

לבנים צדיקים: כתוב בספרים הקדושים שיותר ממה שיכול להשיג ביום הכיפורים הקדוש יוכל להשיג ביום פורים, וידוע שתשובה מאהבה מקובלת יותר מתשובה מיראה. שכן ביום הכיפורים כולנו חוזרים בתשובה מיראה ואנו מפחדים מה נגזר עלינו כמו שאומרים בתפילה: איזהו לחרב איזהו לשלום, מי לא ירא ביום דין הנורא. אבל ביום פורים כולנו שמחים וצוהלים על מצוות היום, ואנו עושים תשובה מאהבה לה' יתברך ולכן יעשה האדם תשובה בינו לבין קונו ויתחרט על מעשיו הרעים ויקבל על עצמו שלא יעשה אותם שוב. ועל ידי כך מתכפרים לו כל עוונותיו. וזה לשונו של אחד מהאדמו"רים הגדולים: ועל ידי התשובה ביום הגדול הזה הקדוש ברוך הוא יקבל תשובתו וייתן לו בנים בעלי קומה ועוסקים בתורה ומקיימים מצוותיו ויזכה לחיי העולם הבא.

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד" (כו ב).

"שמן זית זך" האמור כאן הוא רמז לתורה הקדושה, כמבואר במדרש (תנחומא כי תבוא ג) שהתורה נמשלה לשמן, שנאמר (שה"ש ג) "לריח שמניך טובים שמן תורק שמך", מה השמן מביא אורה לכל העולם, כך התורה אורה לעולם.

ועוד אמרו במדרש (תנחומא אחרי מות י'): נמשלה תורה לשמן, שנאמר (קהל ט ח) "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר". כלומר, איך יזכה האדם שתהיה נשמתו נקיה בלי רבב, על ידי "ושמן על ראשך אל יחסר", שלא יחסר מהקביעות שלו בלימוד התורה. ומי שיעשה כן יזכה לבגד מיוחד לנשמתו גם בעולם הבא, לבוש הנעשה מלימוד התורה וקיום המצוות, וזהו הלבוש שנקרא בזוהר הקדוש (ח"א טו) "חלוקא דרבנן", ואז יתקיים בו הפסוק "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", בעולם הזה ובעולם הבא.

ובזה יבואר הפסוק "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור", שיעסקו בתורה שהיא מביאה אור לאדם, כמו שנאמר (משלי ו כג) "כי נר מצוה ותורה אור", והיא מאירה את הנשמה ומקדשת אותה, וזהו "להעלות נר תמיד" - "נר" ראשי תיבות "נפש רוח" או "נשמה רוח", שכל חלקי נפש רוח ונשמה מקבלים הארה מלימוד התורה. ולכן האדם צריך לשאוף תמיד לעלות ולהתעלות במעלות התורה והיראה, ועל ידי זה הוא מעלה ומרומם את נפשו רוחו ונשמתו.

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד" (כו ב).

לכאורה המילה "אליך" מיותרת, שהיה אפשר לומר בסתם "ויקחו שמן זית זך", ומדוע אמר "אליך"?

ופירש המשך חכמה: "אליך" פירושו להנאתך ולטובתך, ובהדלקת הנרות היתה למשה רבינו תועלת פרטית, כיון שעד הקמת המשכן היה מקבל את נבואותיו רק ביום, כמבואר במכילתא (בא מס' דפסחא א): שכל הדברות שדיבר הקב"ה עם

סגולות לפורים

סגולות לפורים
לפרנסה: בשולחן ערוך נפסק שאין מדקדקים במתנות לאביונים ביום פורים. כלומר, לתת יותר ממה שבכל השנה נותנים. והוא מפתח לפרנסה. ומובא בשם אחד מהאדמו"רים שאם היינו יודעים מה עושה למעלה בשמים בזמן שנותן מתנות לאביונים לא היינו מתעסקים בכל עניני היום, אלא רק בדברים שחייבים או נוהגים נותנים כל היום כולו צדקה לאביונים. ורמז לדבר על מצות מתנות לאביונים: בתיבה **מתנות** - האות הראשונה והאות האחרונה יוצא מת, מה שנשאר תנו, שעל ידי הנתינה האדם ניצל ממידת מוות, וידוע שהעני נחשב כמת ולכן ישתדל האדם ליתן ביום זה כמה שיותר לאלמונים וליתומים ולעמלי תורה.

לזיווג הגון: במגילה אנו קוראים: "ויאמר המלך אל אסתר במשתה היין מה בקשתך עד חצי המלכות ותעשי". וידוע שהמלך שאנו קוראים במגילה הוא מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, והוא אומר לעם ישראל במשתה היין (שהוא סעודת פורים) מה בקשתכם. והוא זמן מסוגל לבקש על הזיווג של האדם, וטוב שבכל בתי ישראל בזמן הסעודה לבקש מה' יתברך שיזכו כל הבחורים והבחורות הרווקות לזיווגים הגונים. ויזכרו את שמותיהם של בני משפחתם.

לזרע קודש: כתב הרמ"ק ורבי צדוק הכהן מלובלין שביום הפורים אפשר לזכות לישועה אף לא דרך הטבע, וכך הם דבריו: "כיוון שבפורים זכו היהודים לחיות למרות גזירת המיתה, זהו זמן מסוגל לישועה ואף לפקודת עקרות". ע"כ. ולכן צריך להתפלל לאחר קריאת המגילה של הלילה ושל היום שיזכו כל מי שחשוכי בנים לזרע קודש. וסגולה זו בדוקה ומנוסה.

לרפואה שלמה: ישנה סגולה בדוקה ומנוסה זה כבר כמה שנים שאנו רואים נסים בה. כתב האמרי נועם: כי מי ששולח מתנות לאביונים בהידור יבטל מעל האדם התק"ג (903) חוליים, ע"כ. והנה עיקר מצות מתנות לאביונים הוא למי

העלון להצלחתם של: סמנטה סמדר אסתר בת לדיה- זיווג הגון, ספיר בת ורד- בריאות איתנה, עינת שירה בת רינה - כל הישועות, שרה בת רבקה וכל המשפחה- הצלחה בכל העניינים, חיים יוסף דוד בן שרה- זיווג הגון, אבא חיא בן ברכה שינדל- הצלחה בחינוך ילדים, אבא שאול ועידן בני לובה- חזרה בתשובה, אבאל בן מרים- הצלחה בתורה ופרנסה.

הלכות פורים

פרשת זכור: *בשבת שלפני פורים מוצאים שני ספרים תורה וקוראים בראשון פרשת שבוע והמפטיר קורא בספר השני פרשת זכור, והטעם שמסמיכים קריאה זו לפורים הסביר רש"י (שם) כדי להסמיך מעשה המן למעשה עמלק.

*לדעת הרבה מהראשונים קריאת פרשת זכור היא מצווה עשה מן התורה וכן פסק מן השו"ע (סי' קמ"ו ס"ב) ונפק"מ שצריך השליח ציבור לעורר את הציבור שיכוונו את ליבם לכוון לזכירת מעשה עמלק, ולכן בקריאה זו יש להשתדל מאוד לקרוא בס"ת המהודר ביותר.

*כתב מרן הראש"ל רבי יצחק יוסף שליט"א שאף שבמשך השנה אין קפידא כ"כ אם ספרדי שומע קריאה התורה במטא אשכנזי או להפך, כ"מ בקריאת פרשת זכור יש להשתדל שספרדי ישמע קריאה זו במבטא ספרדי דווקא.

*נחלקו הראשונים אם גם הנשים חייבות בקריאה זו, ש"א שהם חייבות שהרי זו מצוות עשה שלא הזמן גרמא (שמה שקוראים פרשה זו בשבת שלפני פורים אינו מעיקר המצווה אלא רק כדי להסמיך מעשה עמלק כנ"ל, אך מעיקר הדין תמיד אפשר לצאת ידי חובת קריאה זו) ודעת ספר החינוך ששנים פטורות מקריאה זו. ואכן כך היה המנהג בדור הקודם ששנים לא היו מקפידות לבוא לשמוע פרשת זכור. וכתב מורנו ורבונו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שהנהוגות להקל יש להם על מה לסמוך, אך מ"מ מכיוון שלדעת השו"ע מצווה זו היא מדאורייתא הרי זה ספק דאורייתא, ולכן כדאי מאוד להחמיר בזה.

הלכות זכר למחצית השקל *איתא במסכת סופרים (פכ"א ה"ד) שצריכים ישראל לתת שקליהן לפני שבת זכור, ומנהגינו לעורר את העם לתת זכר למחצית השקל בליל פורים קודם מקרא מגילה.

*כתבו הפוסקים שיש להיזהר לא לומר על מעות הללו "מחצית השקל" אלא "זכר מחצית השקל", שכן נתינת מחצית השקל המקורית מיועדת לקניית קרבנות, ומכיוון שלצערנו עדין א"א להקריב קרבנות לכן אין מה לעשות עם המעות הללו, ולכן מה שאנו נותנים הוא רק "זכר למחצית השקל" שהיה נהוג בזמן שבית המקדש היה קיים.

מאיזה גיל חייב ליתן זכר למחצית השקל? יש אומרים שיתן מגיל עשרים כמו שהיה בבית המקדש שהיו נותנים מחצית השקל מגיל עשרים ומעלה, ויש אומרים שכבר מגיל שלוש עשרה, ולמעשה נכון להחמיר כדעה השניה.

*גם הנשים יתנו זכר מחצית השקל, וטוב שיתנו גם על הילדים הקטנים לכל הפחות מטבע של חצי שקל.

מצווה גדולה להעביר זכר למחצית השקל לארגון 'בית מרן'

ולפי פסיקתו של מרן הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א השנה תש"פ זכר למחצית השקל על סך 22 ש"ח.

הלכות תענית אסתר: *איתא במכילתא (סוף פרשת בשלח) בימי מרדכי ואסתר בשלושה עשר לחודש אדר ישבו ישראל בתענית ועמדו בתפילה לעורר רחמי שמים שיצילם ה' מאויביהם, וה' יתברך שמע תחינתם וקיבל תעניתם ברצון והפך את מזלם של ישראל לטובה ולברכה וגבר ישראל, ולכן נהגו ישראל להתענות ביום זה זכר לנס שנעשה להם.

*מעוברות פטורות מלצום צום זה, ודווקא משהוכר עוברת, דהיינו משנגמר החודש השלישי להרינתה. וכתב מורנו ורבונו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שאם מעוברת סובלת מהקאות ומיחוסים או חולשה וכד' מותר לה לאכול גם אם עדיין לא מלאו לה שלשה חודשים להרינתה.

*וכן מניקות פטורות מלצום, ואפ"י אשה שאינה מניקה בפועל אם היא מרגישה חולשה יתירה הרי היא פטורה מלהתענות כל שלא עברו כ"ד חודשים מהלידה. ואשה שהפילה תוך שלשים יום לתענית פטורה מלהתענות.

*חולה אפ"י שאין בו סכנה פטור מלהתענות, ואינו רשאי להחמיר על עצמו, וכתב מורנו ורבונו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שה"ה לזקן מופלג שהוא תשוש כח שגם הוא פטור מלהתענות.

הלכות מקרא מגילה: *חייב האדם לקרוא המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום, וקריאת מגילה של היום חמורה מקריאת במגילה של לילה, שכן מרדכי ואסתר עצמם תקנו לקרותה רק ביום, וכמה דורות לאחר מכן תקנו חז"ל לקרוא אותה גם בלילה. ע"כ קריאת המגילה של היום יש לה מעמד של דברי קבלה ולא של מצוה

דרבנן בעלמא כקריאת המגילה של הלילה.

*הכל חייבים בקריאת מגילה אנשים ונשים, ואע"פ שבדרך כלל נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא כאן חז"ל חייבו אותה בכל מצוות היום מכיון שאף הם היו באותה הנס.

*צריך לדקדק היטב בקריאת המגילה כדי שלא ידלג אף תיבה, ואם דילג תיבה אחת ולא קראה כלל לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולקרוא.

*מי שלא שמע מילה אחת מהקורא מחמת רעש הילדים וכד' לא יצא ידי חובה. ולכן אם בשעת קריאת המגילה והיה רעש מסוים בבית הכנסת, על הש"צ להקפיד לחזור על הפסוקים שקרה בזמן הרעש, ומ"מ בדיעבד ובשעת הדחק יכול כל יחיד ויחיד להשלים כמה פסוקים שלא שמע מפי הקורא בקריאה על פה או מתוך מגילה מודפסת, ובלבד שהפסוקים שמשלים יהיו פחות מחציה של מגילה. שכן תקנו חז"ל שבמקרא מגילה אפ"י קראה עד חצייה על פה יצא, אך יש להזהר שאין זה אלא בדיעבד ובשעת הדחק אך לכתחילה חייב לקרוא או לשמוע את כל המגילה מתוך מגילה כשרה.

*השומע קריאת המגילה מהשליח ציבור ונצרך לנקבו, כשחוזר צריך לשמוע מהקורא ממקום שפסק. ואף שכתבנו לעיל שבדיעבד יכול להשלים עד חציה ממגילה מודפסת, מ"מ כאן לא יועיל לו שימשיך לשמוע מהקורא מהיכן שהוא נמצא ולאחר מכן ישלים את מה שהחסיר שהרי צריך לקרוא כסדרה ולא למפרע.

*אחר סיום קריאת המגילה מברכים ברכת הרב את רבינו וכו' וחותמים בא"י הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם האל המושיע. וברכה זו אינה נאמרת אלא בעשרה.

דיני משלוח מנות: *חייב אדם לשלוח לחבירו ביום פורים שתי מנות של שני מיני אוכלים והחיוב הוא רק לאדם אחד וכל המרבה לשלוח מנות הרי זה משובח.

*מצוות משלוח מתנות צריכה להיות דווקא במאכל, אבל אם שלח בגדים ותכשיטים וכד' אפילו הם יקרים מאוד לא יוצא ידי חובתו.

*צריך לשלוח שני מיני מאכל דווקא, ואם שלח מין אחד אפ"י שהוא יקר מאוד ושלח כמנו כמות גדולה לא יד חובתו.

*מצוות משלוח מנות היא ביום ולא בלילה, ואם שלח מנות בלילה לא יצא ידי חובה וחייב לחזור ולשלוח גם ביום.

*גם הנשים חייבות במצוות משלוח מנות, כמו שחייבו אותן חכמים בכל מצוות היום אע"פ שהזמן גרמא, שכן אף הם היו באותו הנס. ואינה יוצאת ידי חובה כמה שבעלה שולח אלא א"כ היא מינתה אותו שליח עבור כך והוא שולח משלוח עבורה בנוסף על המשלוח שלו.

*ילדים שהגיעו למצוות אפ"י שהם סומכים על שולחן אביהם חייבים לקיים משלוח מנות, וטוב שגם הילדים שהגיעו לגיל חינוך יהיו נזהרים בזה.

דיני מנות לאביונים: *מצוות מתנות לאביונים חייב ליתן לשני אביונים מתנה אחת, ולא מספיק ליתן לאביון אחד כמו במשלוח מנות אך מאידך במתנות לאביונים סגי במתנה אחת ולא בעי שניים כמשלוח מנות.

*ומהו השיעור שצריך ליתן? מעיקר הדין מספיק ליתן שווה פרוטה לכל אביון, אבל טוב ונכון ליתן בעין יפה שכל הפותח ידו לצדקה הקב"ה יפתח לו את ידו הגדולה יותר.

*מצוות מתנות לאביונים ביום ולא לילה, ואם נתן בלילה לא יצא ידי חובתו וחייב לחזור וליתן ביום.

*אדם שבים פורים לא מוצא אביונים יפריש להם ולאחר פורים יתן להם. אך בימינו שבי"ה ישנם הרבה ארגוני צדקה גדולים כגון ארגון החשוב "בית מרן" וכד' ויכל להעביר להם כסף ביום הפורים ובו ביום הם יעבירו את הכסף לאביונים.

*ילדים שהגיעו למצוות הרי הם חייבים במצוות מתנות לאביונים כפי שהם חייבים בכל המצוות כולם, ואף שהם סומכים על שולחן אביהם אין זה פוטר כלל.

דיני סעודת פורים: *איתא בגמרא (מגילה דף ז) חייב אדם לאכול סעודה ביום פורים. ולכתחילה כתב מורנו ורבינו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שיש לאכול דווקא בשר בהמה וכן ישתה יין עד שהשתכר וירדם בשכרותו שאין שמחה אלא בבשר ויין.

*לכתחילה יש לסעוד פורים עם לחם, ועם קשה עליו הדבר מאוד רשאי לעשותה גם ללא לחם.

לחיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשות "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

למחות את הפחד שמטיל עמלק

מצוות מחיית עמלק נוהגת בכל זמן כמבואר בספר 'החינוך'. בשבת לפני פורים אנו קוראים פרשת 'זכור'. ברור שלא מדובר על זכירת אירוע היסטורי, אלא ככתוב "מלחמה לה' בעמלק מדר דר", הקב"ה מכריז מלחמה מתמדת על עמלק, מיהו עמלק? מהי המצווה להילחם בו ולמחותו עד היום?

התשובה היא, שיעקר כוחו של עמלק היה להפחיד, להוריד את הביטחון של עם ישראל, וזה אויבנו העיקרי.

הפחד זה הדבר הקשה ביותר. אדם מפחד ללמוד יותר פן יפסיד פרנסה, מפחד לאכול פחות כדי שלא ייחלש, וכדומה, פחדים בלתי פוסקים. זהו שורש הרע שמרטיע את האדם מלהתקדם ולהצליח.

וזהו שורש נקודת עמלק. כאשר עם ישראל יצא ממצרים, הוא יצא עם ביטחון עצום - "בני ישראל יצאים ביד רמה", וכולם פחדו ממנו - "אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד".

עמלק לא היה מסוגל לסבול זאת. וכמו שכתוב במדרש, משל לאמבטיה רותחת, שהיו כולם יראים מלהיכנס לתוכה. קם לך ונכנס פנימה למרות שידע כי ייכוה. מה הרוויח? כאשר התלוצץ מהאמבטיה הרותחת ציננה לעמים אחרים, שחשבו בגללו שאפשר להילחם כנגדו.

עמלק אומר: אני יודע שאכוה, אבל אזנב בהם כמה נחשלים, אתן להם מכה פה ומכה שם, העיקר להכניס בהם פחד, שכל ביטחונם ירד. זה הרווח שלי!

מלחמת עמלק הינה מתמדת. זה הדבר הקשה ביותר שאדם צריך להתמודד

כנגדו. רבים קיפחו את יהדותם רק מחמת הפחד כמה שיגידו אחרים. לכן, ה"זכור את אשר עשה לך עמלק" היא מצווה גדולה, מלחמה מדור לדור, שחוזרת כל הזמן אצל הפרט והכלל.

איך החלה תנועת ההשכלה? מפחד האנטישמיות. מה הייתה סיטמת המשכילים? "תהיה יהודי בביתך ואדם בצאתך". תהיה יהודי בתוך ביתך, ובחוץ תיראה כמו גוי. החורבן של היהדות אז היה מפחד של "מה יגידו?".

אבל התורה מלמדת, שאם אנחנו הולכים בדרך ה' - "אל תיראו ואל תערצו מפניהם", לא לפחד, אלא ללכת בבטחה. הרמב"ם בהלכות מלחמות כותב איך צריך להיות חייל היוצא למלחמה - להישען "על מקוה ישראל ומושיעו", לא לחשוב על אשתו ובניו, ש"לא ימס את לבבו ואת לבב אחיו", ולהיות חזק ואמיץ. הוא כותב על הפחדן, שהוא שופך דמים, שלו ושל סובביו.

מדובר במלחמת מצווה וגם במלחמת היצר. כשאדם הולך לקדש את ה' במלחמת היצר, קיימת אותה נקודה בדיק - לא לפחד.

"זכור את אשר עשה לך עמלק" פירושו שתזכור את נקודת כוחו, לקחת לך את הביטחון ואת האומץ, ולתת לך תחושה שעליך להתבסס על כוחות טבעיים ומקריים כמו כולם, כיוון שאם תרצה להיות אדם רוחני באמת, אזי תחשב לקיצוני, תהיה ללעג ולקלס, וזה השקר הגדול של עמלק.

ה' יתברך יעזור שנזכה בפרשת 'זכור' הזאת ובחג הפורים הזה, למחות את עמלק, למחות את נקודת הפחד מאתנו, ולהיות אמיצים בעבודת ה'.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א

יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו 'קול חי'

אז למה לא כל יום פורים?

עומדים אנו בעיצומם של ימי הקדושה הגבוהים ביותר בשנה, ימי הפורים. עד כדי כך שאמרו חז"ל על יום הכפורים שהוא רק פורים. לכאורה נראה כי חג זה הוא דווקא חג הכי חולי שיש. אין בו מצות שביתה, אין בו תפילות ארוכות במיוחד ואין בו שום סממן שמזכיר לנו יום טוב אחר. אז מדוע אם כן הפליגו חז"ל בקדושת היום הזה? התשובה לתמיחה זו נמצאת בשאלה עצמה. ידוע הדבר שכל שאדם עוסק במצווה גבוהה יותר, כך השטן עומד על מינו לקלקל אותה. לכן 'הלביש' הקב"ה דווקא את המצוות הקדושות ביותר במלבוש צנוע, כדי שלא יכיר בהן השטן. (אמנם ביום הכיפורים אין 'מלבושים' אך זאת מכיון שגם השטן מושבת באותו יום). לכן נראה פורים כסתם יום של משה (ומשטה...) בחיצוניותו, ע"מ להסתיר את אורו העצום והשגותיו הגבוהות מעיני השטן.

גם בחינוך כך הוא הדבר: דווקא את הערכים הגבוהים ביותר לא מנחלים בשיחות מוסר או בהכאת שבט ברזל - לא ולא! ערכים אלו נספגים בנפשו של הילד דווקא כשהם מכוסים במלבושים פשוטים. הכח שלהם הוא דווקא

כשהם מוסתרים. כשאבא יושב עם בנו ומשחק איתו במשחקי ילדים או מקשיב ומתעניין בסיפורי השטות שלו, אזי הילד מרגיש חיבור נפשי אמיתי לאבא - מכאן ואילך, כל מה שיאמר האב, לכל מה שיכוון, יהיה ליבו של הילד קשוב ונפשו מתלהטת אחריו בבחינת 'משכני אחרין ונרוצה'. ואין לך הזדמנות יפה לכך מפורים. פורים נתפס כ"חג של הילדים". פתאום יש תחפושות, שתיית יין, ריקודים. לפתע גם המבוגרים משתטים קמעא והופכים ילדים לרגע... זה יום יפה כ"כ והוא יכול להיחרט בליבו של הילד לעד. אם היום הזה יעבור בלי ביקורת, בלי צעקות והערות אלא עם חיוך, עם חיבוק והערכה. בלי ירידה מעצבנת לחיי של הילד על פריט כזה או אחר בתחפושתו או בכליו, זה יהיה דבר אדיר! אין לשער את גודל הטובה שתצמח מזה! זה יכול להפוך מ'סתם' חג ליום מפנה של ממש בחינוכם! בעוד כמה שנים, לכשיגדלו, מן הסתם יזנחו את אקדחי הקפצונים, ישכחו מהנפצים ומהתחפושות (כן, גם מהתחפושת של השוטר...) אך הרווח הגדול יהיה החיבור העזי שבלב, לאבא, לדרך שלו ולכל מה שהוא מייצג.

אנא אחיי, בואו לא נחמיץ את ההזדמנות. פורים שמח!

שיעור

שיעור

מה זה? השיעור הוא ביטוי לרפלקס טבעי שמטרתו לסלק ליחה, גופים זרים וזיהומים מקנה הנשימה ומהריאות. הסיבה השכיחה ביותר לשיעור בילדים היא הצטננות. לילדים יש נטייה להצטנן יותר מאשר מבוגרים מכיוון שמערכת החיסון שלהם עדיין אינה מפותחת במידה מספקת. נוסף על כך הם חשופים יותר להידבקות במחלות משום שהם נמצאים בגן עם ילדים רבים נוספים.

ממה נגרם שיעור? הסיבה השכיחה ביותר היא צינון ושפעת: ברוב המקרים מדובר בזיהום שנגרם מנגיפים (וירוסים) ושבא לידי ביטוי בתסמינים שאנו נוהגים לכוונת בשם "הצטננות": גודש באף, הפרשת יתר של ריריות דרכי הנשימה (למשל נזלת וליחה), עיטוש וכאב גרון. השיעור יכול להיות יבש או מלווה בליחה.

ייתכנו סיבות נוספות לשיעור: דלקת בדרכי הנשימה העליונות - מחלה ויראלית מתאפיינת לעיתים קרובות בשיעור יבש ונחמני או בסטרידור. הדלקת גורמת להתנפחות קנה הנשימה ומצרה אותו.

דלקת ריאות מתאפיינת בשיעור רטוב ועשיר בליחה בגוני ירוק-צהוב. דלקת

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

הריאות עשויה להיגרם מווירוס או מחיידק ויכולה להתפתח מהצטננות. איך מטפלים? • שתייה מרובה - במהלך הצטננות מאבד הגוף הרבה נוזלים בגלל הליחה, הנזלת והחום, ולכן חשוב לשתות הרבה כדי למנוע התייבשות. • אינהלציות - כאשר השיעור נובע מאסתמה או מברונכיטיס (צפצופים ריאתיים), מומלץ טיפול באינהלציות המכילות מי מלח וטרבולין או ונטולין. טיפול כזה עוזר להקל על השיעור ועל הצפצופים באמצעות הרחבת דרכי הנשימה. החומר הפעיל מרפה את השריר שנמצא בדופן דרכי הנשימה, וכך דרכי הנשימה מפסיקות להתכווץ, והאוויר יכול לזרום ביתר קלות. הטיפול הזה מקל על הסימפטומים, אך אינו מרפא את הדלקת, ולכן השיפור הוא זמני בלבד, לשעות ספורות. לעומת זאת, טיפול באינהלציות של סטרואידים מפסיק את התגובה הדלקתית, ולכן אם מתמידים בו - על פי הוראות הרופא - התופעה חולפת. אם התקפי האסתמה חוזרים על עצמם לעיתים קרובות, עשוי הרופא להמליץ על טיפול מונע: שימוש רצוף במשאף סטרואידים במשך כמה חודשים. אפשרות נוספת היא מתן יום-יומי דרך הפה של תרופות נוגדות דלקת הפועלות במנגנון אחר (כמו מונטלוקאסט).

העלון להצלחתם של: אבי אברהם בן אסתר - בריות איתנה, אביאור בן איריס - זיווג הגון, אביב אבנו בן וורקה - זיווג הגון, אביאל בן אורלי - הצלחה בכל, אביב אברהם בן לאה - בריאות איתנה, אביעזר יצחק בן חיה - כל הישועות, אביצור בן אביגיל - הצלחה בחינוך הילדים, אביר יעקב בן לילך - בריאות איתנה, אביתר בן לאה - רוע בר קיימא, אביתר בת לאה - רפואה שלמה.

בשם כל ישראל פרויקט הקטורת הארצית

בהוראת גדולי ומאורי ישראל שליט"א
סגולה להישמר מכל רע ובפרט כנגד הנגיפים והמחלות
המתפשטות בעולם
לקרוא כל יום פיתום הקטורת
ניתן להשיג: 'בית מרן' *5290

חדש!!!

מיזם השידוכים של 'בית מרן'

בשעה טובה ומוצלחת
זכינו לפתוח שלוחה יעודית עם שדכניות מנוסות
מותאם לגילאים 18-24 בלבד.

המעוניין ניתן להתקשר לקו 'הליכות בית מרן'
*5293 שלוחה 15

(נפגש בשמחות)

מגילת אסתר "בית מרן" המפוארת

גם השנה!!
אנו יוצאים במבצע לזיכוי הרבים
מגילת אסתר מפוארת

הכוללת: סגולות לפורים, הלכות לפורים,
שירים, וברכת המזון, וברכת שבע ברכות.

גם השנה תהנו מכמה מעלות טובות:

- ✓ מגילה עם אותיות מאירות עיניים
- ✓ נייר כרומו מפואר
- ✓ כריכה רכה ונוחה
- ✓ גודל נוח ואטרקטיבי

לזיכוי הרבים
במחיר מבצע שלא היה כמותו
10 ש"ח

להזמנות אבי: 054-6848322

המזמינים בכמויות יש להזדרז להזמנות

*לא כולל דמי משלוח

מצוות מחצית השקל ומתנות לאביונים בו ביום ובהידור רב נותנים לאגודת "בית מרן"

בהמלצתם
של גדולי ישראל!

למה זה בהידור רב? כי לבית מרן:

- מענה הלכתי 24 שעות בכל הנושאים
- עלון 'בית מרן' המופץ למעלה מ-100,000 עותקים*
- רשת כוללים ברחבי הארץ*
- חלוקת סלים למשפחות נזקקות*
- רשת מדרשויות ברחבי הארץ לקרוב החוקים*
- הפצת תורתו של מרן זצוק"ל*

למצוות מתנות לאביונים בו ביום!!!

ולמחצית השקל הייג *5290

העלון להצלחתם של: יוכבד בת רחל רפוש!, נתנאל מאיר בן תמר זווג הגון במהרה, אבלין בת פרלה- רפואת הנפש והגוף, אבנר בן מודלן- חזרה בתשובה, אבנר בן סעדיה- פרנסה טובה, אברהם בן לאה חזרה בתשובה, אופיר בן זיוה- זיווג הגון, אבירם בן זיוה- זיווג הגון, אבישג אביטל בת רבקה- כל הישועות, אביתר בן יפית- רפואה שלמה אופק ועילאי בן אוריית- כל הישועות.